

El diner de Barcelona de 1625

JOAN VILARET I MONFORT

Quan vaig publicar a *Acta Numismàtica* 12 «Els diners barcelonins del segle XVII», no vaig gosar incloure al catàleg el diner de 1625. La lectura d'exemplars de deficient encunyació o de conservació dolenta no m'autoritzava pas a donar com a segura una data incerta. Hi havia també, com a gran argument en contra, l'absència d'aquesta data tant al Catàleg de Vidal-Quadras com a «Les monedes catalanes» de Botet i Sisó. Poc amic d'informacions precipitades, vaig creure que era més prudent deixar de banda les defectuoses peces que tenia a la vista.

Posteriorment, Rafael Comas a «Troballa monetària a l'església vella de Rellinars» (*Gaceta Numismàtica* 74-75) ha publicat un diner (n.º 22) en el qual apareix ben clara la data de 1625.

Confirmant aquest exemplar, n'he pogut examinar un altre, de gran nitidesa de data, també indubtablement del 1625. Respon a la següent descripció:

Anv.: PHILIPP D G HISP R. En el camp, bust de Felip II amb coll tavellat. Cercle exterior de punts.

Rev.: BAR-CINO-CIVI-162S. En el camp, creu equilateral que trenca la llegenda, cantonada amb anells i grups de tres punts. Cercle exterior de punts.

Diàmetre: 14 mm.

Pes: 0,65 gr.

Certament els gravadors de l'època que varen cisellar les dates 1625 i 1628 a les nostres petites monedes de coure, no podien pas sospitar les dificultats que, temps enllà, produiria llur lectura, especialment de la darrera xifra.

Tanmateix, després de minucios estudi, crec que puc oferir una mica de claredat. Es evident que el 5 i el 8 de les respectives dates són molt semblants, però no seran confosos si es tenen en compte aquestes observacions:

Primerament, la xifra 5, igual a la lletra S, és tota ella de traç gruixut, cosa que no esdevé amb la xifra 8, de línies molt més fines.

Segonament, el 8, encara que amb línia poc visible, té les dues rodonetes tancades, a diferència del 5 que les deixa obertes.

Una altra particularitat: a la llegenda de l'anvers, la paraula PHILIPP, en els exemplars de 1625, no acaba amb el signe d'abreviatura 9, que sempre l'acompanya en els diners del 1628. Crec que aquest detall també pot ajudar a establir la classificació, sobretot en els diners que per qualsevol circumstància siguin de lectura enrevessada.

Finalment, amb referència als diners de Lluís II, he d'admetre l'error que m'atribueix R. Comas en el n.º 28 del meu article. En el diner de 1646, existeixen les dues llegendes CINO i CIN i encara que Botet només esmenta la primera, queda ben clar que la seva descripció, contràriament al que jo afirmava, és ben correcta.